

ἩΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δωδέκατος

Συνδρομή ἑτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ 10, ἐν ταῖς Ἰταλίαις φρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίου — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6

12 Ἰουλίου 1881

Ο ΚΟΜΗΤΗΣ

Ἄπασα τῶν Παρισίων ἡ πόλις ἐθεάσατο περὶ τὴν δεῖλν τῆς 28ης Ἰουνίου (ν) λαμπρὸν κομητήν αἴφνης ἐμφανισθέντα, οὐτινος τὸ κέντρον, λάμπον ὡς ἀστὴρ πρώτου μεγέθους, ἠκτινοβόλοι εἰς τὸ λυκαυγὲς μετὰ μειζύρους ἐντάσεως πάντων τῶν ἐν τῇ αὐτῇ οὐρανίᾳ χώρᾳ ἀστέρων. Τὸ νέον τοῦτο ἄστρον ἐγένετο ὄρατὸν διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ καθ' ὅλην τὴν νύκτα τῆς 23 πρὸς τὴν 24 Ἰουνίου, καθὼς καὶ τὴν ἐπομένην τῆς 24 πρὸς τὴν 25, θὰ ἐξακολουθήσῃ δὲ διαγαζέον ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν καθόσον ἀνυψοῦται ὁλονὲν πρὸς τὸν ἀρκτικὸν πόλον.

Ὁ κομήτης οὗτος, ὁ ἐκπλήττων ἡμᾶς διὰ τῆς λάμψεώς του, ἔρχεται ἐκ τῶν νοτίων χωρῶν τοῦ οὐρανοῦ θόλου. Ἀνακαλυφθεὶς τὴν 29 Μαΐου ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ τοῦ Ρίου-Ἰαννείρου ὑπὸ τοῦ κ. Κρούλς, εἶνε αὐτὸς ἐκεῖνος, περὶ οὗ ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας μετέδωκε τὰς πρώτας παρατηρήσεις εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν. Οὐδόλωσ ὑπετίθετο, ὅτι ἤθελε φθάσει τοσοῦτον λαμπρὸς, τὴν αὐτὴν δὲ τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ ἡμέραν τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῶν Παρισίων ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ κομήτης δὲν θὰ ἦναι ὄρατὸς τὸ ἐσπέρας εἰμὴ μετὰ δύο ἡμέρας.

Ἄλλ' εἶνε πάντοτε κάλλιον νὰ ὑποτιμῶμεν μάλλον ἢ νὰ υπερτιμῶμεν τὰς τοιαύτης φύσεως ἀστερονομικὰς προρρήσεις, καθόσον ἡ προσδοκία τοῦ κοινοῦ ἠδύνατο εὐχερῶς νὰ ἀπατηθῇ ἐξ ἀπλῆς τινος ἐλαττώσεως τοῦ φωτὸς τῶν τοιούτων μυστηριωδῶν ἄστρον.

Ὁ κομήτης διατρέχει τὸν οὐρανὸν μετὰ ταχύτητος ὑπερτέρας τῆς γῆς, ἥς ἡ ταχύτης εἶνε μόνον 106,000 χιλιόμετρα τὴν ὥραν, ἥτοι 29, 450 μέτρα τὸ δευτερόλεπτον. Ὁ πυρφόρος οὗτος στρατηλάτης τοῦ ἀπείρου κατὰ τὴν 19 Ἰουνίου διέβη ἐγγύς τοῦ ἡλίου, καὶ ἤδη ἀπομακρύνεται ἐξ αὐτοῦ τε καὶ ἐκ τῆς γῆς. Ἐν αὐτῷ ἔχουμεν τὴν ἀπροσδόκητον ἐπάνοδον τοῦ κομήτου τοῦ 1807¹. Τὴν νύκτα τῆς 28 πρὸς τὴν 29 ὁ κομήτης ὤφθη διὰ ἀόπλου ὀφθαλμοῦ μέχρι τῆς 9 καὶ 1]4 ὡς πρωτοβάθμιος ἀστὴρ, εἰς τὰς 3 δὲ τὸ πρωῒ, ὄρθρον βαθεός, ἐπεφάνετο εἰσέτι ἀρκούντως ζωηρὸς ἄτε μὴ δύνων. Ἡ οὐρὰ αὐτοῦ τὴν νύκτα τῆς 28 εἶχε μῆκος 8 μοιρῶν, κατὰ τὸν ὥς

1. Τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ἀμφισβητεῖ ὁ σοφὸς διευθυντὴς τοῦ παρ' ἡμῖν ἀστεροσκοπεῖου κ. I. Σμιθ, ὡς εἶδον οἱ ἀναγνώσται τῆς Ἡστίας ἐν τῇ προηγουμένῳ Δελτίῳ.

ἔγγιστα ὑπολογισμὸν, ὃν ἐγὼ αὐτὸς ἐποίησα, ἔχει δὲ ἕκτασιν πλέον τῶν 10,000,000 λευγῶν.

Τὸ κέντρον εἶναι λίαν λαμπρὸν, καὶ φαίνεται περιστοιχούμενον ὑπὸ ἀτμώδους ἀτμοσφίρας ἀκτινοβολούσης ἐκ διακλιμαμάτων. Τὸ ὅλον τοῦ πυρήνος ἢ τῆς κεφαλῆς παρουσιάζει ἑλλειπτικὸν σχῆμα, ἡ δὲ οὐρὰ φαίνεται οὔσα ἄθροισμα ἀτμῶν, ὠθουμένων σφοδρῶς ἐκ τοῦ ἀντιθέτου πρὸς τὸν ἥλιον μέρους. Ἡ οὐρὰ αὕτη προηγείται τοῦ κομήτου κατὰ τὴν κίνησιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἄπειρον. Παρατηρούμενον διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ μυστηριώδες τοῦτο ἄστρον δίδωσι τὴν ἰδέαν κόσμου καιμένου, οὐτινος ὁ καπνὸς ἀναθρώσκει καθέτως καὶ σχεδὸν εὐθὺ πρὸς τὸν βόρειον πόλον.

Ὁ πλάνης οὗτος ὀδοιπόρος τοῦ ἀπείρου, ὁ κομήτης τοῦ 1807, ὃν οἱ ἀστρονόμοι τῆς πρώτης αὐτοκρατορίας, ἐν οἷς καὶ ὁ διάσημος Βέσελ, ἐνόμιζον ἀναχωρήσαντα διὰ 1700 ἔτη, ἐνεφανίσθη αἴφνης εἰς τὸν ὀρίζοντα ἡμῶν, ἀναμφιβόλως ὅπως διδάξῃ τοὺς μαθηματικοὺς τῆς γῆς ὅτι ὀφείλουσι ν' ἀπέχωνται τοῦ υπολογίζεσθαι πᾶν ὅτι δὲν εἶνε δεκτικὸν ὑπολογισμοῦ, καθὼς καὶ τοῦ πιστεύειν ὅτι οἱ ἀριθμοὶ ἔχουσι προσωπικὴν ἀξίαν.

Ὄντως ἀστρονόμοι τινὲς τηλικαύτην ἐποιήσαντο κατάχρησιν τῶν ἀριθμῶν, ὥστε θὰ ἀπέληγον εἰς τὴν δυσφήμησιν καὶ αὐτῆς τῆς ἀστερονομίας, ἐὰν ἡ ὑψηλὴ αὕτη ἐπιστήμη δὲν ἐδέσποζεν αὐτῶν δι' ὅλης τῆς λαμπηδόνης τῆς. Αἱ μαθηματικαὶ μέθοδοι δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τοὺς μύλους, ἐξ ὧν δὲν ἐξέρχεται εἰμὴ ὅ, τι ἐν αὐτοῖς ἐτέθη, ἐὰν δὲ ὁ μυλωθρὸς δὲν ἐρριψεν εἰμὴ κριθὴν καὶ σίκαλιν, δὲν θὰ παραχθῇ βεβαίως οὐδὲ εἰς κόκκους ἀλεύρου ἐκ σίτου. Τί θέλει συμβῆ ἔπομένως ἐὰν ἀντὶ παντὸς ἄλλου ρίψῃ ἄμμον;

Δυστυχῶς ὑπάρχουσιν ἐν ἀπάσαις ταῖς χώραις ἀστρονόμοι, οἵτινες διανύουσι τὸν βίον γραφόντες ἀριθμοὺς, καὶ ἐπὶ τέλους καταντῶσι νὰ πιστεύουσιν, ὅτι τὰ ἀρχιτεκτονικὰ αὐτῶν ἔργα εἶναι ὁ ναὸς τῆς Οὐρανίας αὐτῆς. Διατείνονται φέρ' εἰπεῖν ὅτι ὑπελόγησαν ἑλλειψίν τινα, ἥς ὅμως δὲν εἶδον ποτὲ οὔτε τὸ χιλιοστὸν μέρος, τῆς ὁποίας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παρατηρήσωσιν εἰμὴ ἐλάχιστον τόσον δυνάμενον νὰ ἦναι ἑλλειψοειδὲς, ἀλλ' ἐπίσης καὶ νὰ ἀποτελῇ παραβολὴν. Θὰ ἦτο δὲ τὸ αὐτὸ ὡς εἰ ἤθελε τις νὰ ὑπολογίσῃ τὴν ἡλικίαν τοῦ πλοίαρχου ἐκ τοῦ μήκους ἢ ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ πλοίου.

Είναι βέβαιον ἐν τούτοις ὅτι, καίτοι ὁ κομήτης οὗτος ἐπέστρεψε ταχύτερον ἢ ὅ,τι προσεδοκάτο, οὐδὲν κακὸν θὰ πράξῃ ἡμῖν, ὡς δὲν ἔπραξε καὶ κατὰ τὸ 1807. Τὸ μόνον δὲ, ὅπερ δυνάμεθα νὰ προειπώμεν, εἶνε ὅτι προαγγέλλει πόλεμόν τινα κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο οὐδένα τρέχουмен κίνδυνον νὰ ἐξαπατηθῶμεν, καθόσον, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καὶ ἐντεῦθεν, ἡ ἡμετέρα νοημονεστάτη ἀνθρωπότης δὲν ἀφῆκεν οὔτε ἐν ἔτος νὰ παρελθῇ, χωρὶς νὰ συγκρουσθῇ ἐπὶ ἐνὸς ἢ ἐπὶ ἐτέρου σημείου τῆς φιλέριδος αὐτῆς μυρμηκιάς. Τὴν πρόρρησιν ταύτην ποιοῦντες ἐσμὲν βεβαιότεροι περὶ τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῆς, ἢ ἐὰν ἠθέλομεν προαναγγεῖλαι ἔτος ἰσχυρῶν καυσάνων ἢ ἐξαιρετικῶν οἴνων.

Τὸ παρελθὸν ἔτος ἕτερος κομήτης, πολὺ σπουδαιότερος τοῦ παρόντος, ἔλων οὐρὰν μακροτέραν τῆς ὅλης ἀποστάσεως τῆς χωριζούσης ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἡλίου (37,000,000 λευγῶν) ἐφώρμησε μαυινώδης κατὰ τοῦ ἄστρου τῆς ἡμέρας, ἐπιβάς ἐπ' αὐτοῦ, μετὰ ταχύτητος 300,000 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον τὴν 28 Ἰανουαρίου 1880 εἰς τὰς 10 ὥρ. τῆς πρωίας, διανύσας ἐντὸς 3 ὥρων τὸ ἡμισυ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου καὶ προσεγγίσας μέχρις 60,000 λευγῶν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, ὅτε ἤρξατο τρέχων, πετῶν μετὰ τάχους 400,000 μέτρων τὸ δευτερόλεπτον.

Ἡ μάζα τοῦ ἡλίου ἐξακοντίζει περὶ αὐτὴν ὄγκου διαπύρου ὕδρογόνου μέχρις ὕψους 80,000 λευγῶν. Καὶ ὅμως ὁ μνησθεὶς κομήτης διήλθε τὰς φλόγας ταύτας χωρὶς νὰ καῖ καὶ χωρὶς νὰ ἀναγκασθῇ νὰ σταθῇ οὔτε ὑπὸ τῆς πυρπολουμένης ἀτμοσφαιρας, οὔτε ὑπὸ τῆς φρικώδους ἔλξεως τῆς ἡλιακῆς σφαιρας, τῆς οὔσης 324,000 φορές βαρυτέρας τῆς γῆς καὶ 1,280,000 φορές ὀγκωδωστεράς. Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις τὴν δύναμιν τῆς θερμότητος, εἰς ἣν ὑπεβλήθη ὁ κομήτης.

Ἐξ αὐτοῦ θεωρούμενος ὁ ἥλιος εὐρίσκετο ὑπὸ γωνίαν 88 μοιρῶν, παρουσιάζων κατὰ συνέπειαν διάμετρον 165άκις μεγαλειτέραν τῆς εἰς ἡμᾶς δεικνυομένης. Θὰ ἔλαμπεν ἐπομένως ἐν τῷ οὐρανῷ τοῦ κομήτου ὡς ἀπειρομεγέθης δίσκος, οὐτινος τὸ μὲν κατώτερον χεῖλος ἤπτετο τοῦ ὀρίζοντος, τὸ δὲ ἀνώτερον εὐρίσκετο εἰς τὸ μεσουράνημα. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ ταῦτα, ἦτοι τὴν πρώτην Φεβρουαρίου, ὁ φλογέθων ὀδοιπόρος ἐνεφανίζετο εἰς τὴν γῆν καταπλήττων τοὺς ἀστρονόμους τῆς Αὐστραλίας ἕνεκα τοῦ ἀπλέτου φωτός, ὅπερ ἐξηκόντιζεν ἀνὰ μέσον τῶν ἀστερισμῶν. Εἶτα ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον αὐτοῦ, χωρὶς νὰ συμβῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἐπαναστάσεις.

Τὴν 27 Φεβρουαρίου 1843 περὶ τὴν 10 πρωινήν ὥραν ὁ αὐτὸς κομήτης διέβη ἔμπροσθεν τοῦ ἡλίου τὴν φοράν δὲ ταύτην, εὐρισκόμενος 31,000 λεύγας μόνον εἰς ἀπόστασιν αὐτοῦ, ἐξετέλεσεν ἐντὸς 2 ὥρων ὅλον τὸν γύρον τοῦ ἡλιακοῦ ἡ-

μισφαιρίου ἐστραμμένου πρὸς τὸ περιήλιον αὐτοῦ. Τὴν ἐπαύριον 28 Φεβρουαρίου ἐφάνη ἐν πλήρει μισημβρία ἀκριβῶς πλησίον τοῦ ἡλίου. Ἡ οὐρὰ αὐτοῦ εἶχε μῆκος 80,000 λευγῶν.

Ἡ περίοδος τοῦ κομήτου τούτου ὑπελογίσθη εἰς 376 ἔτη, δὲν ἐπεριμένετο δὲ εἰμὴ τὸ ἔτος 2,219, ἀλλ' αἴφνης ἐπανάκαμψεν χωρὶς νὰ ἀναγγεληθῇ. Ὅθεν δύναται τις νὰ εἴπῃ νῦν σχεδὸν μετὰ βεβαιότητος, ὅτι ἀνὰ πᾶν 37ον ἔτος ἐπισκέπτεται τὰς ἡμετέρας χώρας. Δὲν εἶναι πάντοτε ἐξίσου ὁρατὸς, ἀλλ' εἰς πλείστας ἐκ τῶν προηγουμένων αὐτοῦ περιόδων ἀνευρέθη πάντοτε. Εἶναι ἐπίσης λαμπρὸς καὶ φοβερός.

Ἰπῆρξεν ὁ αὐτὸς πιθανὸν κομήτης ὁ ὀφθεις ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ ὑπάτου Ὀκταβίου τὸ 75ον ἔτος Π. Χ., καὶ ὁ ἐκπλήξας τοὺς νικητὰς τοῦ κόσμου ἐπὶ τῆς 5ης ὑπατείας τοῦ Τίτου, τὸ 73ον μ. Χ. Κατὰ τὰς πιθανωτέρας δὲ παρατηρήσεις εἶνε ὁ αὐτὸς, ὅστις ἐνεφανίσθη ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καθ' ἣν στιγμὴν ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῆς παραδόσεως Ὁ ἀστὴρ τῶν Μάγων.

Οἱ ἀστρολόγοι ἀνήγγειλαν ὅτι, ὅταν ἐπιστρέψῃ ὁ ἀστὴρ τῶν Μάγων, ὁ Θεάνθρωπος θέλει καταβῆ ἐκ νέου ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς. Τὸ μυστηριώδες ἄστρον ἐπανήλθεν, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε οὐδεμίαν ἔχομεν νὰ οἰκτείρωμεν γῆνιν καταστροφὴν.

Τί ἐστὶ κομήτης;

Μάζα νεφελώδης, ἐλαφροτάτη, ἣς τὸ κέντρον δύναται νὰ ἦναι στερεόν, ἢ νὰ ἀποτελῆται ὑπὸ στερεῶν ἀερολίθων, φερομένων εἰς τὸ περιήλιον μέχρι πυρκατώσεως, ἀλλ' ὧν ἡ μεγαλειτέρα ἔκτασις σχηματίζεται ὑπὸ φωτεινῆς νεφελῆς.

Αἱ μάζαι αὗται κινούμεναι μεμονωμέναι εἰς τὰς ἀβύσσους τοῦ ἀπείρου λαμβάνουσι φυσικῶ τῷ λόγῳ σφαιρικὸν σχῆμα, καὶ ἀποβάλλουσι τὴν οὐρὰν, τὰς γραμμὰς καὶ τὴν ἔκτακτον κόμην. Ὅταν δὲ φθάσωσιν εἰς ἡλιακὰς χώρας, εἶναι πλέον εὐαίσθητοι ἢ οἱ πλανῆται ὑποβαλλόμενοι εἰς τὴν θερμαντικὴν, φωτεινὴν καὶ ηλεκτρομαγνητικὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἡλίου. Ὁ κομήτης διαστέλλεται, οἱ ἀτμοὶ αὐτοῦ ἀναπτύσσονται καὶ ἐκπέμπονται πρὸς τὸ φαιεῖν ἄστρον, εἶτα παρατηροῦνται ἀποθούμενοι πανταχόθεν ἀπὸ τοῦ πυρῆνος, καὶ οὕτω ἄρχεται ὁ σχηματισμὸς τῆς οὐρᾶς.

Συχνάκις φωτειναὶ ἀκτίνες περικυκλοῦσι τὸν πυρῆνα, ἐνίοτε δὲ ἀποτελεῖται περὶ αὐτὸν πολλοὺς πέπλους, συγκείμενος ἐκ σειρᾶς ἐπαλλήλων περιβολῶν. Τὰ φωτεινὰ ταῦτα ἀέρια ἀποθούνται συνεπῶς πρὸς τὰ ὀπισθεν, ἐνῷ ὁ κομήτης διανύει τροχάδην τὸν δρόμον του.

Φαίνεται ὅτι τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα παράγονται κυρίως ὑπὸ τοῦ ηλεκτρισμοῦ. Τότε ὁ κομήτης ἀφίσει τὸ σφαιρικὸν σχῆμα καὶ λαμβάνει τὸ ὀσειδῆς ἢ ἐλλειψοειδῆς, μηκυνόμενος κατὰ τὴν πρὸς τὸν ἥλιον διεύθυνσίν του.

Ἡ διὰ τοῦ πρίσματος ἀνάλυσις ἀπέδειξεν ὅτι τὰ ἄστρα ταῦτα σύγκεινται κυρίως ἐξ ἀτμῶν ἄνθρακος ἐν λίαν βευστῇ καταστάσει.

Πόθεν ἔρχονται τὰ σώματα ταῦτα ;

Τινὰ μὲν δύνανται νὰ ὦσι μικρὰ, νεφελοῦδη, ἐλατόμενα ὑπὸ τῆς ἔλξεως τοῦ ἡλίου, ὅτε οὕτως βγαίνει πρὸς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Ἡρακλέους, ἄλλα δὲ μάζαι κόσμων διατρέχουσιν τὸ ἄπειρον διάστημα τοῦ οὐρανοῦ καὶ φθάνουσιν εἰς τὴν σφαίραν τῆς ἡλιακῆς ἔλξεως. Ἄλλα πάλιν ἐνδέχεται νὰ προῆλθον ἐξ ἐκρήξεων γενομένων ἐπ' αὐτῆς τῆς ἡμετέρας ἡλιακῆς ἐστίας, ἄλλα δὲ νὰ ὦσι τὰ ἐρείπια κατεστραμμένων κόσμων, οἵτινες πίπτουσιν ἐν τῇ αἰωνίῳ νυκτί, μέχρις οὗ ἔλξις τις καταστῆ κυρία αὐτῶν καὶ τοὺς ἐπαναβρίψῃ εἰς τὸ χωνευτήριον τῆς ζωῆς. Τὰ πάντα δὲ πείθουσιν ἡμᾶς ὅτι ὑπάρχουσιν, ἐσπαρμένοι τῆδε κάκεισε ἐπὶ τῶν πλανητικῶν ζωνῶν καὶ πλέοντες ἐπὶ τῶν αἰθερίων κυμάτων, κομῆται τινὲς συνιστάμενοι πρὸ πάντων ἐκ ναυαγίων, ἅτινα ὑπέστησαν ἐνδεχομένως τόσα ἑκατομμύρια κόσμων. Εἰσὶ τὰ λείψανα τῶν νηῶν τούτων, τῶν ἀνικάνων κατὰ τὸ πλείστον ὅπως ἐκτελέσωσιν ἄνευ ἀβραρίας τὴν εἰς τὸ ἄπειρον διαδρομὴν αὐτῶν. Οὐχ ἦττον τμήματα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον διαλυθέντα δὲν ἀφέθησαν τυχαῖα ἐν τῷ ἀπείρῳ χώρῳ. Τὰ τμήματα ταῦτα κινοῦνται ἐντὸς τροχιάς, ἧς τὸ σχῆμα ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν τροποποιήσεων, ἃς ἐπῆνεγκον εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν ταχύτητα αἰ ἐπ' αὐτῶν ἐπιδράσασαι ἀνατρεπτικαὶ ἐνέργειαι.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα εἰσδύοντων κομητῶν τυγχάνει κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οὕτω καθ' ὑπερβολὴν μέγας, ὥστε κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων ἐτῶν—εἰς ἃ ἑκατομμύρια ἔτη ἐπιτρέπεται νὰ προσδιορίσωμεν τὴν διάρκειαν τοῦ πλανητικοῦ ἡμῶν συστήματος, —τὰ μεταξὺ τῶν πλανητῶν διαστήματα θὰ διεσχίσθησαν ὑπὸ ἀπείρου πληθύος χειμάρρων ὕλης κομητῶν διαλυθέντων, τεμαχίων κομητῶν, ἅπερ αἰ οὐράνιοι γαῖαι δὲν δύνανται ἢ νὰ συναντῶσι συνεχῶς. Ἐκατομμύρια κομητῶν πλέουσιν ἀδιακόπως περὶ ἡμᾶς ἐν τῇ αἰθερίῳ ὠκεανῷ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἕκαστος βλέπει ὁποῖον ἀπροσδόκητον ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ σπουδῆ τῶν ἄστρον τούτων, ἅτινα κατὰ τινα ἐποχὴν ὑπέβησαν ὁ τρόμος τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ τὰ ὁποῖα ἐνώπιον τῶν διαφορῶν νεωτέρων ἀστρονόμων κατέστησαν διὰ μῆκος ἀσήμαντα, καθόσον τινὲς ἐξ αὐτῶν τὰ ἀπεκάλουν *μηθερικά* ἄρματα, καὶ ἕτεροι *καρκοκοδέετα* *μηθερικά*. Καὶ ὅμως ταῦτα εἰσὶν ἀνεμφιβόλους προωρισμένα νὰ ἀποκαλύψωσι πολλὰ μυστήρια ἐπὶ τοῦ μεγάλου προβλήματος τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τῶν ὄντων.

[Ἐκ τοῦ «Voltaire»]

CAMILLE FLAMMARION.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη. — Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια 181 σελ. 413.

ΙΕ'

Νέα πρόσωπα καὶ νέα πράγματα.

Εἰς τὴν πρώτην θέσιν, τούτέστιν ἐγγὺς τοῦ κικλιδῶματος, ὅπερ χωρίζει τὸ ἱερὸν ἀπὸ τῆς λοιπῆς μικρᾶς ἐκκλησίας, εὐρίσκομεν τὴν ἐπαύριον πρώϊαν γονυπετεῖς τὸν Βαττίσταν καὶ τὴν Σπεράντσαν, ἀκροωμένους εὐλαβῶς τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ψαλλομένην λειτουργίαν. Ἡ ἁγία τράπεζα, ἧς ὑπεράνω εὐρίσκεται ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν, κρυπτομένη δι' αὐλαίας ἀπὸ τῶν βεβήλων ὀμμάτων, εἶνε πλουσίως κεκοσμημένη, τοὺς δὲ τοίχους τῆς ἐκκλησίας καλύπτουσιν ἀναθήματα, ὧν τὰ πλείστα εἶνε καρδίαι ἀργυραὶ ἢ κνήμη τις ἢ χεὶρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μετάλλου ἢ καὶ παιδίον ἔτι ἀργυροῦν, ἐσπαργάνωμένον κατὰ τὸ ἰταλικὸν ἔθιμον. Ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ μικραὶ τινες ἀρχαῖκαι εἰκόνες, ὧν τὰ ἐννέα δέκατα παριστάνουσι δῆθεν πλοῖα βυθιζόμενα ἐν μέσῳ φοβερῶν κυμάτων καὶ τὴν Παναγίαν καθημένην ἐντὸς νεφέλης καὶ προσβλέπουσαν ἱλαρῶς.

Ἡ λειτουργία ἐπεράνη μετὰ μικρὸν, ἡ Σπεράντσα προσήνεγκε τὸ ἀνάθημά της — μεγάλην ἀργυρὰν καρδίαν —, ὁ Βαττίστας ἐπίσης — εἰκόνα παριστώσαν ἄμαζαν ἀνατρεπομένην καὶ τὴν Παναγίαν ὑπεράνω αὐτῆς, ἐν μέσῳ νεφελῶν —, καὶ οἱ πιστοὶ ἀπεσύρθησαν.

— Πῶς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ, εἶπεν ἡ Λουκία πρὸς τὸν ἱατρὸν, καταβαίνουσα τὰς βαθμίδας τῆς μικρᾶς στοᾶς, ὅθεν εἶχον ἀκροασθῆ τὴν λειτουργίαν, πῶς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶνε δυνατόν νὰ πιστεῦσιν ὅτι τόσον μικρὰ εἰκὼν ἐχρησίμευσεν ὡς ἰστίον πλοιοῦρου ;

— Ἡ παρατήρησίς σας, δεσποινίς, εἶνε φοβερὰ ἀίρετικὴ, ἀπεκρίθη ὁ ἱατρὸς· ἂν τὸ πλοιοῦρον ἦτο πολὺ μικρὸν, ποῦ θὰ ἦτο τὸ θαῦμα ;

Καὶ ὀδηγῶν αὐτὴν ἀριστερᾶ τοῦ παρεκκλησίου προσέθηκε :

— Καὶ τώρα, ἂν θέλετε νὰ σᾶς ὀδηγήσω, θὰ σᾶς φέρω εἰς ἓν μέρος, ὅπου σᾶς προσμένει πολὺ εὐάρεστος ἐκπληξίς.

— Ὅπως θέλετε, εἶπεν ἡ Λουκία.

Ἡ ἀσυνήθης αὐτῆ ψυχρότης ἐξέπληξεν τὸν Ἀντόνιον, ὅστις ἐθεώρησεν αὐτὴν ἀτενῶς, καὶ τῇ εἶπε :

— Φοβοῦμαι μὴ δὲν ἐκοιμήθητε ἀπόψε καλὰ.

— Ἀπεναντίας, ἀπήντησεν ἐκείνη σχεδὸν ἀποτόμως, ποτέ μου δὲν ἐκοιμήθην καλλίτερα.

Ἄ, Λουκία ! ἂν δὲν ἦσαν πορφυραὶ αἰ παραιαί σου, πόσον δικαίως θύνασο νὰ ἐπιτιμηθῆς ὡς ψευδομένη ὑπὸ τὰ ὄμματα αὐτὰ τῆς Παναγίας !

Ὁ Ἀντόνιος τὴν ἐθεώρησε καὶ πάλιν σιωπηλὸς, χωρὶς νὰ τῇ προσφέρῃ καὶ τὸν βραχίονά του. Ἄλλως δὲ ἴσταιτο μακρὰν του, καὶ παρεῖχεν αὐ-